Azonosító jel: | | | | | | | | | | | | | | |

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 24.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 24. 14:00

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Fontos tudnivalók

Törekedjék egyértelműségre mind a válaszok, mind a javítások esetében, ha javítani kíván, a rossznak ítélt megoldást egy vonallal húzza át!

Válaszai legyenek lényegre törők, ne lépje túl a rendelkezésére álló helyet!

Kérjük, kék színű tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat:

Olvassa el figyelmesen a feladatokat!

Kövesse pontosan az utasításokat!

Válaszait alapos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A nem egyértelmű javításokat nem fogadjuk el!

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. Olvassa el a kérdéseket, és húzza alá a helyes válaszokat!

A felsoroltak közül melyek nem a rendőrség szolgálati ágai?

A szolgálati ágak:
- a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési,
- a bűnügyi,
- határforgalmi,
- közlekedésrendészeti,
- a büntetés-végrehajtási,
- a rendőri csapaterő,
- a személy- és objektumvédelmi,
- a bűnügyi technikai és szakértői,
- a kommunikációs.

A felsoroltak közül melyek nem fegyveres rendészeti szervek?
- Alkotmányvédelmi Hivatal
- Nemzeti Közlekedési Hatóság
- Magyar Honvédség
- Rendőrség
- Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal

7 pont	

2. Egészítse ki a pénzzel kapcsolatos szankció definícióját a megfelelő kifejezések beírásával!

pénzbírság pénzbüntetés

A …….…….. a magyar büntetőjogban egy olyan büntetőjogi szankció, amely vagyoni jellegű hátrányt okoz a bűncselekmény elkövetőjének, és ezt az összeget az állam javára tartozik befizetni. Pénzzel kapcsolatos szankció még a szabálysértési eljárásban kiszabható …….……. .

2 pont	

3. Az Alaptörvény rendelkezik a különleges jogrendi időszakról (más megfogalmazásban minősített helyzetről, minősített időszakról). Egészítse ki a definíciókat a megfelelő kifejezések beírásával!

Rendkívüli állapot: ……..…….. hatalom ……...…….. támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén az Országgyűlési képviselők …….…… szavazata által történő hadiállapot kinyilvánításával, valamint Honvédelmi Tanács létrehozásával kezelhető kivételes helyzet.

Szükségállapot: a …… rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, …….. vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén az Országgyűlési képviselők ……..……..…… szavazata által történő kivételes helyzet a kiváltó ok kezelésére.

Veszélyhelyzet: a ……..…… el nem érő mértékű, az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát vagy a környezetet veszélyeztető ……..……. csapás, illetőleg ……. szerencsétlenség okozta állapot.

9 pont	

4. Tegyen „X”- et a táblázat megfelelő oszlopába aszerint, hogy igaz vagy hamis a megadott állítás!

Állítások	Igaz	Hamis
Bűncselekmény az emberi társadalomra veszélyes, és a törvény által tiltott magatartás.		
Nem kell bizonyítani a köztudomású tényeket, vagy amiről az eljáró bíróságnak, ügyésznek, illetőleg a nyomozó hatóságnak hivatalos tudomása van.		
A büntetőeljárásban a védő részvétele kötelező, ha a tettest fogva tartják.		
Az életfogytig tartó szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani.		
Az elterelés jogintézménye közlekedésrendészeti fogalom.		
A törvény szerint az ügyész a közvádló.		
Gondatlanul követi el a bűncselekményt az, aki magatartásának következményét kívánja, vagy a következménybe belenyugszik.		
Bűnsegéd az a személy (magatartás), aki (amely) a bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír.		
A bűncselekmény minősített eseti közé nem tartozik az emberhalált eredményező tömegverekedés.		

9 pont	

5. Egészítse ki az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv személyi állományát bemutató a felsorolást!

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv személyi állománya hivatásos állományú rendőrökből, kormánytisztviselőkből, ……. , ……. , a munka törvénykönyvéről szóló törvény hatálya alá tartozó munkavállalókból, valamint tisztjelöltekből állhat.

2 pont	

6. Párosítsa össze a rendvédelmi szervek működését meghatározó jogszabályok számát, és azok megnevezését!

1. 2012. II. törvény	**a)** a Rendőrségről
2. 1998. évi XIX. törvény	**b)** a rendőrség szolgálati szabályzatáról
3. 2015. évi XLII. törvény	**c)** a büntetőeljárásról
4. 1994. évi XXXIV. törvény	**d)** a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
5. 2011. évi CXCIX. törvény	**e)** a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásokról…
6. 2012. évi C. törvény	**f)** a közszolgálati tisztviselőkről
7. 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet	**g)** a Büntető Törvénykönyvről
8. 2011. évi CXXVIII. törvény	**h)** a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

1. …… , 2. …… , 3. …… , 4. …… , 5. …… , 6. …… , 7. …… , 8. ……

8 pont	

7. Írja a pontozott vonalra azokat a fogalmakat, amelyet a definíciók részletesen kifejtenek!

…… az, aki valamely elöljáróhoz szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján - akár ideiglenes jelleggel is - be van osztva.

…… a szolgálati érintkezésnek, az ügyek intézésének az a módja, amikor az ügy fokozatosan jut a közvetlen parancsnok és a közbeeső elöljárók útján ahhoz, akinek abban döntési, utasítási, parancsadási , illetve intézkedési joga és kötelessége van.

A „ …….…… ! ” fordulatot balra kezdve, a bal sarkon és a jobb láb talpizmán kell végrehajtani.

3 pont	

8. Rajzolja be a kipontozott helyre a megfelelő relációs jelet (</=/>) aszerint, hogy egymáshoz képest milyen súlyosságú a büntetés-végrehajtási fokozat!

[fegyház]..… [fogház] ..… [börtön]….. [fegyház]

3 pont	

9. Állítsa sorrendbe az egyéni rendszeresített kényszerítő eszközöket a legsúlyosabbtól a legenyhébbig haladva! Az azonos súlyosságúnak minősülő kényszerítő eszközök mellé ugyanazt a sorszámot írja!

…… rendőrbot,

…… testi kényszer,

…… elektromos sokkoló,

…… bilincs,

…… szolgálati kutya,

…… lőfegyverhasználat,

…… vegyi eszköz

7 pont	

10. Írjon le büntethetőséget megszüntető 4 okot és az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntethetőségét kizáró vagy korlátozó okok közül négyet!

Büntethetőséget megszüntető okok:

.....

.....

.....

.....

Az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntethetőségét kizáró vagy korlátozó okok:

.....

.....

.....

.....

8 pont	

11. Ki irányít, és ki vezet? Válaszoljon a kérdésre a mondatok helyes kiegészítésével!

A Kormány a rendőrséget a rendészetért felelős miniszter útján …… .

Az általános rendőri feladatok ellátására létrehozott szervet az országos rendőrfőkapitány

……. .

2 pont	

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

12. Írja le, hogy hogyan kell a terepen, térkép alapján menetvonalat kijelölni tájékozódási pontok és azimut alkalmazásával! Összefüggő szöveget alkosson, mely ne haladja meg az 300 szót! *(Elérhető 20 pont)*

Válaszában térjen ki az alábbi szempontokra:
Milyen nehézségei lehetnek a menet végrehajtásának?
Magyarázza el, hogy a térképen milyen módon kell a menetvonalat kijelölni, milyen tényezőket és hogyan kell számításba venni!
Mutassa be a térképen és a terepen történő tájékozódás lépéseit és módszereit!
Hogyan korrigálhatjuk az esetleges hibákat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

	Pontszám	
	Elérhető	**Elért**
feladatmegértés, helyes feladatmegoldás	10	
szaknyelv alkalmazása	4	
logikus felépítés	4	
megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
12. feladat pontszáma összesen:	**20**	

13. Olvassa el a forrást, és büntetőjogi ismeretei alapján válaszoljon a feltett kérdésekre!
Összefüggő szöveget alkosson, és válasza ne haladja meg az 500 szót!

(Elérhető 30 pont)

A becsületes tolvaj Marci
Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy szegény asszony. Volt neki egy Marci nevű fia. Ez a Marci igen becsületes, egyenes fiú volt. De ráadásul olyan ügyes, okos, világraváló is volt, hogy elterjedt róla a hír az egész országban, hogy ő mindent, de mindent meg tud csinálni. Még a királyhoz is eljutott a híre. … Magához hívatta a fiút, s azt mondta neki, azzal a gondolattal, hogy majd kifog rajta:

- Hallom, milyen híres vagy, te híres Marci! Hát, ha te olyan mindentudó vagy, bizonyítsd is be, mert különben elemésztlek! Ha mindent tudsz, tudsz lopni is, mi?
- Felséges királyom - felelte a becsületes Marci -, lopni még soha életemben nem loptam. De azt nem is akarok.

Feleli neki erre diadalmasan a király:

- No, ha soha nem loptál, most vagy tudsz azt is, vagy véged! Szánt nekem a mezőn tizenkét béresem. Vagy ellopod tőlük a mezőről a tizenkét ekét a tizenkét pár ökörrel, vagy majd én tudok valamit: azt, hogy karóba húzatom a fejed. De ha megállod a próbát, tied minden kincsem, mert azt én is úgy loptam.

Megbúsulta magát Marci, de már nem volt mit tenni. Hazament, s elmondta az anyjának, hogyan járt a királlyal.

- Most csavard föl az eszedet, kedves fiam - mondta az anyja.

Gondolkozott erősen Marci. Aztán elmosolyodott. Megkérte az édesanyját, hogy szerezzen neki tizenkét tiszta fekete csirkét s egy fekete kotlót.

- Mire az neked, édes fiam? - kérdezte az anyja. De csak megszerezte neki.

Marci kiment a csirkékkel az erdőbe. Annak a szélén szántott a király tizenkét ekése. Ott Marci eleresztette a tyúkot a csirkékkel, s elkiáltotta magát:

- Né, a vadtyúk a csirkéivel! Fogjátok meg, szerencsét hoz!

A béresek azon nyomban otthagyták az ekét. Neki mind a csirkék után! A csirkék ijedtükben beszaladtak az erdőbe, a béresek a nyomukban. Addig Marci szépen fogta az ökröket, s elhajtotta az ekékkel együtt. … Másnap hívatja megint a király Marcit. Nagyon mérgesen fogadta.

- Hallom, sikerült ellopnod az ökröket meg az ekéket.
- Sikerült - felelt Marci szerényen.
- Most az egyszer szerencséd volt. De most az éjjel-nappal őrzött csűrömből a gabonát kell ellopnod. Ha nem lopod el holnap reggelig, tudd meg, karóba kerül a fejed. De ha megállod a próbát, tied az országom, mert azt én is úgy loptam.
- Megpróbálom, felséges királyom.

Elkezd megint gondolkozni Marci, hogy tudná ő attól a sok őrtől ellopni a búzát a csűrből? A király aznap még külön is behívta az őröket, megkínálta őket pálinkával, s jól a lelkükre kötötte, hogy nagyon vigyázzanak arra az átkozott Marcira, nehogy kifogjon rajtuk. Ha odamegy, csak essenek neki, s üssék, ahol érik. Meghallotta ezt … Marci is, s rögtön kisütött valamit. Csinált egy szalmaembert, rátette a kalapját, s szépen-óvatosan éppen a csűr elé állította. Aztán tüsszentett egy nagyot. Sietnek, jönnek ki az őrök, látják a felöltöztetett szalmaembert. Látják Marci kalapját! Hajrá, neki! A sok pálinkától már szédültek is egy kicsit;

a buzgalom még jobban föltüzelte őket. Megesküdtek volna, hogy Marci jött lopni a búzát! Csihipuhi, csak a fejét, a kalapját, hogy meg ne sántuljon! Úgy ellátták a baját, hogy poranyoma se maradt. És mentek azon pityókosan, tódultak mind jelenteni a királynak, hogy nem lopja már el Marci a búzát a csűrből! Agyonverték! A király nagyon boldog volt, leültette, s etette-itatta őket. Azalatt pedig Marci szépen mind ellopta a búzát. S küldte az anyját a királyhoz az üzenettel: megállta a próbát.

A király kékült-zöldült mérgében. Futott a csűrbe, de bizony Marci nem hagyott egy szem búzát sem. Megint hívatta Marcit. Most volt csak igazán dühös.

- No, elloptad a búzát, Marci?
- El, felséges királyom.

…

A király elhatározta, hogy most már ő fog vigyázni valamennyi holmijára, de Marcit elpusztítja, ha addig él is. Töprengeni kezdett, hogyan is fogjon ki rajta. Hopp, megvan! … Másnap megint hívatta Marcit, s megparancsolta neki, hogy reggelre lopja el a felesége aranygyűrűjét az ujjáról.

- Ha megállod a próbát, tied a lányom. Azt ugyan nem loptam, csak nálam különb emberhez akartam feleségül adni. Ezért is volt eddig mind a próba.

Marci estefelé odalopózkodott a király szobájához. Most aztán összeszedte igazán az eszét. Egyszerre csak hallja, hogy a király azt mondja a királynénak:

- Én most alvás előtt még kimegyek egy kicsit. Ha visszajövök, szívem, akkor majd add ide gyorsan a gyűrűt, mert énnálam jobb helyen lesz.

Kimegy a király, alaposan körülnéz, hogy nincs-e a közelben Marci. Addig egy ajtónyílással Marci benn termett a szobában. Elváltoztatott hangon azt mondja a királynénak:

- Szívem, add ide gyorsan azt a gyűrűt, mert az az átkozott Marci minden percben itt lehet.

A királyné átadta a gyűrűt a sötétben. Marci meghúzódott az ajtóban, s mikor a király kinyitotta az ajtót, s bejött, Marci szépen kisurrant. Fekszik vissza az ágyba a király, s mondja a királynénak:

- Szívem, add ide a gyűrűt!
- Hogy adjam - mondja ingerülten a királyné -, mikor már odaadtam! Az előbb kérted el, én magam húztam az ujjadra!

A király olyan mérges lett, hogy majd széthasadt mérgében. De most már nem szólt. Akkor sem, amikor nem Marci édesanyja, hanem maga Marci ment fel a palotába a királykisasszonyért, a kardért, a koronáért, az országért. Megülték a lakodalmat, volt minden, mi kellett, mire csak tellett, vendégeknek tál lé - cigánynak is kávé.

Forrás: http://nepmese.hu/mesetar/mesek/a-becsueletes-tolvaj-marci

Abból kiindulva, hogy a mesében megjelenő valamennyi jogsértés bűncselekmény, a Büntető Törvénykönyv általános részével kapcsolatos ismeretei alapján válaszoljon az alábbi kérdésekre:

- Milyen elkövetői alakzatokat ismer fel a történetben, és azokat ki vagy kik tanúsítják?
- Milyen bűnelkövetői kapcsolat van az egyes részcselekmények elkövetői között, és véleményét mivel indokolná?
- Milyen büntethetőségi akadályok merülhetnek fel az egyes elkövetőkkel szemben, és miért?
- Milyen megvalósulási stádiumig jut el az egyes részcselekmények kifejlődése?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

	Pontszám	
	Elérhető	**Elért**
feladatmegértés, helyes feladatmegoldás	16	
szaknyelv alkalmazása	8	
logikus felépítés	4	
megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
13. feladat pontszáma összesen:	**30**	

14. Olvassa el a forrást, és válaszoljon a feltett kérdésekre! Összefüggő szöveget alkosson, és válasza lehetőleg ne haladja meg az 500 szót! *(Elérhető 30 pont)*

… 2000. január 30-áról 31-re virradó éjjel Zazár falu közelében a nagy havazás hatására átszakadt az aranyat cianidos módszerrel termelő Aurul bányavállalat 93 hektár területű zagytározójának földgátja. A 25 m széles hasadékon mintegy 100 ezer m³ szennyvíz, aminek eredeti fémcianid-tartalma mintegy 400 mg/l volt, a Lápos folyóból a Szamosba ömlött. Fokozatosan hígulva február 1-én, a kora délutáni órákban érte el az országhatárt. A cianidok legnagyobb koncentrációja még ekkor is több mint 32 mg/1 volt, ami a megengedett érték több mint 300-szorosa; a legtöbb vízi élőlény kiirtásához „bőségesen" elegendő. A Tisza magyarországi szakaszán a szennyezés két hét alatt vonult le, és közben 40 km hosszú folttá nyúlt szét. Tiszaszigetnél, a déli országhatáron a legnagyobb koncentrációt február 11-én, a déli órákban mérték — ezt a 1,5 mg/1-t a vízi élőlények többsége már túléli, de egyes, érzékenyebb halfajok még Belgrád környékén, a Dunában is pusztultak. … A rendkívül mérgező cianidok kiirtották a Tisza élővilágának egy jelentős részét. Azért nem többet, mert egyrészt a vízügyben dolgozók rengeteg munkával és óriási szakértelemmel mérsékelték a károkat. Ügyes vízkormányzással sikerült jóformán megőrizni mind a Tisza-tó élővilágát, mind a Szolnok, illetve Szeged környéki mellék- és holtágakat. Eközben a vártnál több hal tudott „magától" kimenekülni a mellékvizek torkolati szakaszaiba. 2000. áprilisi becslés szerint a Tisza magyarországi szakaszán 1241 tonna hal pusztult el. Szerencsére a folyó a vártnál gyorsabban regenerálódott: a gerinctelenek (kagylók, szitakötők, kérészek, rákok) állománya 2002-re helyreállt, 3-4 év alatt a vízi élővilág 95%-a újra megjelent.

Nehézfémek, tartós hatások

A balesetről beszámoló tudósítók visszatérő motívumként rendszeresen megemlékeztek a cianidos szennyvíz nagy nehézfém-tartalmáról és annak környezeti veszélyeiről. A cianidos bányavízben valóban a természetes vizekben megszokottnál jóval nagyobb volt a színesfémek (réz, ólom, cink, kadmium stb.), egyes nemesfémek (arany, ezüst) és ezek kísérő elemeinek (arzén, antimon, bizmut, higany) koncentrációja. Ezért a Környezetvédelmi Minisztérium még a szennyeződés átvonulása közben megbízta a Magyar Állami Földtani Intézetet annak felbecslésével, hogy várhatók-e ebből tartós, negatív környezeti hatások akkor, ha ez a szennyeződés az ártéren kiülepszik. A válasz egyértelmű és megnyugtató „nem" volt: a folyóba jutott nehézfém-mennyiség jelentéktelen annak

ellenére, hogy röviddel a ciánkatasztrófa után a Romin Borsabánya vállalat a folyót két kisebb nehézfém-szennyezéssel is terhelte:

- március 10-én megcsúszott a Novac ülepítő tározógátja, és mintegy 10–20 ezer m^3 szennyvíz jutott a Visón a Tiszába; a fő szennyező elemek az ólom, a cink és a réz voltak;
- március 25-26-án ugyanerről a helyről nehézfémtartalmú salak mosódott be a vízrendszerbe, az előzővel azonos elemkészlettel.

A cianiddal együtt, illetve utána szétterült nehézfém-szennyezések e folyamat részei; és amint az utólagos vizsgálatok igazolták, mennyiségük a kimutathatóság határán (de inkább alatta) van.

A baleset egyértelműen az Aurul hanyagságainak eredménye:

- a földgátat nem kellőképpen tömörítették;
- nem alakítottak ki alatta vésztározót;
- nem készítettek környezeti hatástanulmányt;
- katasztrófa-elhárítási tervük csak a felszín alatti vizek védelmére volt;
- nem volt üzemi vízkár-elhárítási tervük;
- a rendkívüli időjárásban nem akadályozták meg a gát átázását.

Forrás: http://kornyezetvedelem.co.hu/index.php/vitazunk/144-a-tiszai-cianszennyezesrol

A forrás alapján válaszoljon az alábbi kérdésekre:

- Milyen jellegű katasztrófa történ, és hogyan osztályozhatjuk azt a tanult szempontok szerint?
- Milyen szempontokat kell figyelembe venni az osztályozás során?
- Milyen környezeti károkat okozott a katasztrófa a forrás szerint?
- Milyen elsődleges és másodlagos veszélyekkel kell számolni rövid, közép és hosszútávon hasonló katasztrófák bekövetkezése esetén?
- Milyen feladatokat kell megoldani a katasztrófa elleni védekezés során, és ezek a katasztrófavédelem mely időszaki tevékenységéhez kapcsolódnak?
- Milyen feladatokat kell elvégezni a helyreállítást követően, és ezek hogyan épülnek be a katasztrófák elleni védekezés tevékenységrendszerébe?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

	Pontszám	
	Elérhető	**Elért**
feladatmegértés, helyes feladatmegoldás	16	
szaknyelv alkalmazása	8	
logikus felépítés	4	
megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
14. feladat pontszáma összesen:	**30**	

	pontszám	
	maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
1. feladat	7	
2. feladat	2	
3. feladat	9	
4. feladat	9	
5. feladat	2	
6. feladat	8	
7. feladat	3	
8. feladat	3	
9. feladat	7	
10. feladat	8	
11. feladat	2	
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok összesen	**60**	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok		
12. feladat	20	
13. feladat	30	
14. feladat	30	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok összpontszáma	**80**	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok vizsgapontszáma a 2-vel való osztás és a szükséges kerekítés után	**40**	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma	**100**	

dátum — javító tanár

	pontszáma **egész számra kerekítve**	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
II. Szöveges, kifejtendő feladatok		

dátum — dátum

javító tanár — jegyző